

Schieten of niet schieten? Effecten van stress op schietbeslissingen van politieambtenaren (2012). A. Nieuwenhuys, G.P.T. Willemsen en R.R.D. Oudejans (MOVE Research Institute, Amsterdam). Politiewetenschap 53b

Miniprogramma 'trainen onder stress', 2^e deel.

Doelstelling

In kaart brengen van de effecten van acute stress op de schietbeslissingen van politieambtenaren.

Onderzoeksvragen

1. Wat zijn de effecten van stress op het nemen van schietbeslissingen?
2. Kunnen negatieve effecten van stress op het nemen van schietbeslissingen met trainen onder stress worden voorkomen?

Methoden van onderzoek

3 experimenten: 1) effecten van stress op het nemen van schietbeslissingen 2) verandert het beslisgedrag omdat men onder stress belangrijke informatie anders 'ziet' of omdat men onder stress situaties anders interpreteert en 3) kunnen stress gerelateerde fouten in het nemen van schietbeslissingen worden voorkomen door trainen onder stress?

Samenvatting

In drie bewegingswetenschappelijke experimenten is onderzocht op welke manier stress van invloed is op het nemen van schietbeslissingen. Tijdens de experimenten werd de praktijk zo realistisch mogelijk nagebootst door op politieambtenaren terug te schieten met plastic kogels en verfpatronen, of door ze aan te vallen met een elektrisch geladen mes. De wetenschap dat men op deze manier echt geraakt zou kunnen worden, leidde in bijna alle gevallen tot extra stress. Als gevolg hiervan schoten politieambtenaren eerder, maakten ze meer beslissingsfouten, en schoten ze beduidend minder nauwkeurig dan wanneer ze onderzocht werden onder standaard toetsomstandigheden, waarbij ambtenaren niet geraakt kunnen worden.

Gevolgen van verhoogde stress op het inschatten van geweldsituaties:

1. De verwachting dat een verdachte een (vuur)wapen heeft is sterker.
2. Taakrelevante visuele informatie (bijv. wapen of geen wapen) wordt vaker genegeerd, niet gezien, of niet gebruikt.
3. De afstand tot een toe naderende verdachte wordt eerder als 'gevaarlijk' gezien en situaties worden eerder als 'schietwaardig' geïnterpreteerd.

Gevolgen van verhoogde stress op het schietgedrag van politieambtenaren

- Neiging om eerder en sneller te schieten.
- Meer onterechte schoten.
- Minder nauwkeurige schoten.

Een trainingsexperiment toonde daarnaast aan dat het voor politieambtenaren moeilijk is hun schietbeslissingen onder stress te verbeteren. De effecten van stress zijn robuust en binnen de voor politieambtenaren beschikbare trainingstijd (landelijk vastgesteld op 32 uur per jaar) niet makkelijk te voorkomen.

Gezien het huidige klimaat, waarin politieambtenaren op straat vaker geconfronteerd worden met het gebruik van vuurwapens, is een toename van stressgerelateerde fouten in de schietbeslissingen van politieambtenaren goed mogelijk. Zowel voor het opleiden en trainen van politieambtenaren, als voor de beoordeling van geweldsincidenten na afloop, is het daarom belangrijk om in de toekomst meer rekening te houden met de aanwezigheid en mogelijke gevolgen van stress.